

Учени и експерти обсъдиха проблемите и иновационните подходи пред управлението на горите

Международната научна конференция CENFORKNOW 2025, посветена на 100-годишнината на висшето лесовъдско образование в България, се проведе на 8 – 9 май в парк-хотел „Москва“ в София (сн. 1). Мотото на форума, организиран от Лесотехническият университет, е „100 години знание за гората – образование, иновации, предизвикателства“. Събитието се проведе под патронажа на министъра на образованието и науката Красимир Вълчев.

На откриването присъстваха акад. проф. Николай Витанов – зам.-министър на образованието и науката, доц. д-р Христо Михайлов – ректор на Лесотехническият университет, доц. д-р Стоян Стоянов – декан на Факултет „Горско стопанство“, и доц. д-р Момчил Панайотов – зам.-декан на ФГС, които приветстваха присъстващите на научния форум. Акад. проф. Николай Витанов прочете поздравителен адрес от името на министъра на образованието и науката Красимир Вълчев. По думите на министъра лесовъдското образование трябва да бъде адаптивно и ориентирано към бъдещето, за да може да отговори на постоянно променящите се условия и предизвикателства пред

горския сектор днес, а обсъждането на иновационните подходи в образованието и науката дава шанс на следващите поколения лесовъди да се подготвят за предизвикателствата, които ще стоят пред тях.

В приветственото си слово доц. д-р Христо Михайлов подчерта: „Този форум е посветен на проблемите и предизвикателствата в горите на България, Европа, по света. Проблемите на горите не са локални. Към тях трябва да подходим системно, в екип, да даваме гласност. Формати като днешната юбилейна научна конференция са трамплин за решаването на редица от проблемите на горските екосистеми. Чрез тези форуми обменяме идеи, научни резултати, създаваме екипи, приятелства. Ролята на събития като това е да изведем на преден план трудностите, целите, методите, но най-вече да използваме изводите и резултатите, до които стигаме, в обучението на всички наши студенти“ (сн. 2). Към присъстващите в залата се обърна и доц. д-р Стоян Стоянов: „Действително днес сме изправени пред огромни предизвикателства, които не сме срещали досега в лесовъдската наука – промени в климата,

засушавания, покачващи се температури, незапомнени горски пожари, големи интензивни валежи, загуба на стари гори, на ценни, редки и застрашени видове растения и животни. Нашата лесовъдска намеса е изключително важна и решаваща, но решенията, които вземаме днес, ще доведат до резултати в по-далечно бъдеще“.

CENFORKNOW е международна платформа за обединяване на знания, научни изследвания и иновации с цел отговорно и устойчиво бъдеще за горите в България и по света. В тазгодишното издание на конференцията участваха учени, експерти, практики от 13 европейски държави, които в рамките на два дена представиха 115 научни доклада с 431 съавтори от 33 институции по актуални теми, свързани с горите и устойчивото им стопанисване и управление, с горските системи и дивата природа (сн. 3).

По време на научния форум бяха изнесени 3 пленарни доклада. Проф. Цветан Златанов от Института за биоразнообразие и екосистемни изследвания към БАН изнесе доклад на тема „Разпространение и структурно разнообразие на вековните гори в България“. Той изтъкна, че

България е една от водещите страни в Европа по опазване и площ на гори във фаза на старост и обърна внимание на част от предизвикателствата и проблемите в това отношение. Д-р Михаела Тейх от Австрийския изследователски център за горите (BFW) изнесе доклад „Горите със защитна роля срещу лавини – какво знаем и накъде отиваме“. Тя подчерта изключителната роля на горите за опазване на човешкия живот, важни инфраструктурни обекти и жилищни постройки, както и нарастващите проблеми във връзка с климатичните промени. Д-р Джамал Амишев от Университета в Лейкхед, Канада, изнесе доклад за съвременното състояние на механизацията на дърводобива с акцент върху усвояването на дървесината на стръмни терени. Той подчерта значението на внимателното планиране на операциите, което изисква много сериозна подготовка на специалистите. По неговите думи при правилен подбор на механизацията и добро планиране може да се намали значително рискът от инциденти с горски работници и да се повиши ефективността на дейностите. Същевременно презентацията му предизвика редица въпроси за подходящите лесовъдски системи особено в контекста на традициите за по-екстензивно и природосъобразно стопанисване в България. Представени бяха реди-

ца презентации, посветени на климатичните промени, биоразнообразието и възстановяването на екосистеми, планинското земеделие, изучаването и стопанисването на дивеча, както и иновации в горското управление.

Една от темите, засегната в няколко доклада, беше за горските пожари и нарастващия риск от тях. Представени бяха иновативни подходи за планиране на дейностите на ландшафтно ниво чрез мулти-критерийни анализи, резултати от изследване на възобновителните процеси след пожари, използването на дистанционни методи за проучване на засегнати територии. Впечатление направиха и докладите на д-р Петя Николова (WSL – Швейцария) и Гюнтер Брьонер (Umweltdata) за използване на съвременни методи и апаратура за детайлно проучване на структурата на горите, включително чрез въздушно и наземно лазерно сканиране. Лекторите подчертаха, че се подобрява достъпността на това оборудване и значително е спаднала цената на подобни заснемания, което ги прави оперативно използ-

ваеми за редица цели в горите. Особено подходящи са за детайлен периодичен мониторинг, проучване на процеси в практически труднодостъпни по земя терени, получаване на достоверна информация за биомаса и други. Участниците и гостите на конференцията имаха възможност и за дискусии по различни теми и създаване на контакти.

Като съпътстващо събитие част от гостите посетиха Природен парк „Рилски манастир“, където директорът инж. Димитър Григоров ги запозна със спецификите на управлението на защитената територия, която съвместява интересите за опазване на богатото биоразнообразие, голяма църковна собственост и частни терени.

Доц. д-р Момчил ПАНАЙОТОВ
Борислав БЕЛДЕВ
Снимки: Йордан ДАМЯНОВ

